

DECIZIE

12 iulie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței,
judecător
judecători

Valentina Clevadî
Luiza Gafton, Ala Cobăneanu

examinând recursul declarat de creditorul Mîrza Viorica, prin intermediul reprezentantului, avocatul Enachi Vitalie,

în cadrul procesului de insolabilitate a Societății cu Răspundere Limitată „Ilimad-Construct”, intentat la cererea introductivă depusă de Societatea pe Acțiuni „Concord-Strășeni”,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 10 aprilie 2017, prin care contestația depusă de Mîrza Viorica asupra creanțelor lui Popovici Oleg (ulterior preluată de Vutcarău Vasile) a fost respinsă,

c o n s t a t ă :

La 18 octombrie 2013, SA „Concord-Strășeni” s-a adresat în instanța de insolabilitate cu cerere introductivă privind intentarea procesului de insolabilitate față de SRL „Ilimad-Construct”.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 octombrie 2013 a fost admisă spre examinare cererea introductivă depusă de SA „Concord-Strășeni” privind intentarea procesului de insolabilitate față de SRL „Ilimad-Construct”, au fost aplicate măsurile de asigurare corespunzătoare, fiind numit în calitate de administrator ÎI „Manalati Tair”.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 03 martie 2014, s-a intentat procesul de insolabilitate față de SRL „Ilimad-Construct” și s-a desemnat în funcție de administrator al insolabilității ÎI „Manalati Tair”. S-a stabilit termenul de înregistrare a cererilor de validare a creanțelor a fost stabilit pentru 14 aprilie 2014, iar termenul de verificare a creanțelor, de întocmire și de comunicare a tabelului lor

definitiv, a fost stabilit până la 21 aprilie 2014, iar ședința de validare a creanțelor pentru 28 aprilie 2014, ora 11:30.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 06 octombrie 2014 s-a intentat procedura de faliment față de SRL „Ilimad-Construct”, fiind desemnat în calitate de lichidator al SRL „Ilimad-Construct” - ÎI „Manalati Tair”.

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 15 iunie 2015 a dispus destituirea lichidatorului, administrator autorizat, Manalati Tair și numirea în calitate de lichidator, Cucu Dumitru, iar prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2015 s-a admis cererea de demisie depusă de lichidatorul, Cucu Dumitru și s-a desemnat în calitate de lichidator al SRL „Ilimad-Construct” (în procedura de faliment), Selevestru Irina.

La 21 iulie 2014, Popovici Oleg a depus cerere de repunere în termenul de înaintare a creanței și admiterea creanței față de SRL „Ilimad-Construct” în valoare de 11 800 euro, iar prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 iulie 2014 s-a admis demersul lui Popovici Oleg și s-a repus în termen cererea de înaintare a creanței.

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 30 octombrie 2014 a admis cererea și a validat creanța lui Popovici Oleg ca creditor al SRL „Ilimad-Construct”, cu suma de 11 800 euro.

Pe parcursul examinării cauzei, la 14 aprilie 2016, Vutcarău Vasile a depus o cerere, prin care a solicitat substituirea creditorului Popovici Oleg cu creditorul Vutcarău Vasile, invocând contractul de cesiune a creanței, care prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 aprilie 2016 a fost admisă și a substituit creditorul Popovici Oleg cu creditorul Vutcarău Vasile, din tabelul creanțelor debitorului SRL „Ilimad-Construct”.

La 20 februarie 2017, Mîrza Viorica a depus contestație asupra creanței lui Popovici Oleg, în temeiul art. 144 alin. (8) din Legea insolvenței, solicitând admiterea contestației și radierea creanței lui Popovici Oleg (ulterior preluată de Vutcarău Vasile). (f.d. 66-68)

În susținerea contestației a indicat că, la validarea creanței s-a comis o eroare esențială, precum și nu au fost prezentate documente justificative ce ar demonstra achitarea sumelor.

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 10 aprilie 2017, a respins contestația creditorului Mîrza Viorica asupra creanțelor lui Popovici Oleg (ulterior preluată de Vutcarău Vasile). (f.d. 98-99)

La 20 aprilie 2017, în termenul prevăzut de lege, Mîrza Viorica prin intermediul reprezentantului, avocatul Enachi Vitalie, a depus cerere de recurs și la

18 mai 2017 a depus cerere de recurs motivat împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 10 aprilie 2017, solicitând casarea încheierii contestate cu emiterea unei noi încheieri prin care să fie admisă contestația depusă și radiată creanța lui Popovici Oleg din tabelul definitiv al creanțelor SRL „Ilimad-Construct”.

A invocat că, a depus contestație în temeiul art. 144 alin. (8) al Legii insolvenței, împotriva creanței validate a lui Popovici Oleg, deoarece s-a comis o eroare esențială, fapt care a dus la calificarea eronată a existenței relațiilor contractuale anterioare a lui Popovici Oleg cu societatea debitoare, dar și la calificarea eronată a efectuării de către acesta a cărorva plăți în temeiul contractului de investiție, în baza art. 117 CPC și art. 19 al Legii contabilității, apreciind valoarea unei creanțe în lipsa unor documente justificative relevante.

Susține că, instanța de insolvență urma să admită contestația depusă, deoarece pentru valabilitatea creanței unui creditor, nu este suficient doar contractul încheiat între părți ca manifestare de voință pentru a demonstra transmiterea banilor, cu atât mai mult că o sintagmă care nu se regăsește în alte contracte încheiate de către debitorul insolvent, or, conform Legii contabilității, faptele economice (tranzacțiile – contractul de vânzare-cumpărare) se contabilizează în baza documentelor primare și centralizatoare. Documentele primare se întocmesc în timpul efectuării operațiunii, iar dacă aceasta este imposibil, nemijlocit după efectuarea operațiunii sau după producerea evenimentului. Documentele primare în cazul achitării în numerar la entitatea juridică, conform legislației fiscale sunt bonurile fiscale s-au ordinele de plată.

Notează recurentul că, instanța de insolvență eronat a concluzionat existența creanței de 9 800 euro a lui Popovici Oleg față de SRL „Ilimad-Construct”, precum și suma de 2 000 euro achitată și indicată pe verso al contractului, or documente justificative ca probe concludente nu au fost administrate.

Prin urmare, în sensul art. 3 alin. (1) și art. 19 alin. (1), (2), (6) al Legii contabilității și art. 117, 122 alin. (2) CPC, includerea creanței lui Popovici Oleg în sumă de 11 800 euro în tabelul creanțelor și validarea acesteia, constituie o eroare esențială, deoarece nu se întemeiază pe acte justificative în sensul stabilit de art. 141 alin. (3) al Legii insolvenței.

Judecând recursul declarat de către Mîrza Viorica prin intermediul reprezentantului, avocatul Enachi Vitalie împotriva încheierii date de instanța de insolvență, în limitele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea încheierii Curții de Apel Chișinău din 10 aprilie 2017 și remiterea cauzei spre rejudecare, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427, lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

Reieșind din materialele cauzei s-a constatat cu certitudine că, prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 03 martie 2014, s-a intentat procesul de insolvență față de SRL „Ilimad-Construct” și s-a desemnat în funcție de administrator al insolvenței ÎI „Manalati Tair”. Termenul de înregistrare a cererilor și de validare a creanțelor a fost stabilit pentru 14 aprilie 2014, iar termenul de verificare a creanțelor, de întocmire și de comunicare a tabelului definitiv, a fost stabilit până la 21 aprilie 2014, iar ședința de validare a creanțelor pentru 28 aprilie 2014, ora 11:30. (f.d. 7-9)

La 21 iulie 2014, Popovici Oleg a depus cerere de repunere în termenul de înaintare a creanței și admiterea creanței față de SRL „Ilimad-Construct” în valoare de 11 800 euro. Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 iulie 2014 s-a admis demersul lui Popovici Oleg și s-a repus în termen cererea de înaintare a creanței.

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 30 octombrie 2014 a admis cererea și a validat creanța lui Popovici Oleg ca creditor al SRL „Ilimad-Construct”, cu suma de 11 800 euro.

La 14 aprilie 2016, Vutcarău Vasile a depus o cerere, prin care a solicitat substituirea creditorului Popovici Oleg cu creditorul Vutcarău Vasile, invocând contractul de cesiune a creanței și prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 aprilie 2016, cererea a fost admisă cu substituirea creditorului Popovici Oleg cu creditorul Vutcarău Vasile în tabelul creanțelor debitorului SRL „Ilimad-Construct”.

Ca urmare, la 20 februarie 2017, Mîrza Viorica a depus contestație asupra creanței lui Popovici Oleg în temeiul art. 144 alin. (8) din Legea insolvenței, solicitând admiterea contestației și radierea creanței lui Popovici Oleg (ulterior preluată de Vutcarău Vasile). (f.d. 66-68)

S-a stabilit de către instanța de insolvență că, potrivit contractului nr. 9/4 din 19 octombrie 2011 de investiție în construcția blocului locativ din str. Prieteniei, 8, or. Strășeni, SRL „Ilimad-Construct” s-a obligat să construiască și să transmită lui Popovici Oleg bunul imobil, și anume, apartamentul la etajul 9, cu suprafața de 58,78 m.p.

La fel, s-a constatat că, potrivit pct. 2 al contractului menționat, la momentul semnării, Popovici Oleg, a achitat suma de 9 800 euro.

De asemenea, potrivit înscrierii de pe contract enunțat, s-a stabilit că, Mîrzac Vasile a primit de la Popovici Oleg suma de 2 000 euro, fapt confirmat și în ședința de judecată.

Fiind investită cu judecarea contestației în cauză, Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 10 aprilie 2017, a respins contestația creditorului Mîrza Viorica asupra creanțelor lui Popovici Oleg (ulterior preluată de Vutcarău Vasile). (f.d. 98-99)

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, concluzia instanței de insolvență de respingere a contestației depuse de către Mîrza Viorica este una pripită din următoarele considerente.

În sprijinul poziției exprimate, Colegiul reține că, la adoptarea încheierii contestate nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii în fond, situație ce impune rejudecarea cauzei, or, din acest motiv, instanța de recurs este în imposibilitate de a se expune privitor la corectitudinea aplicării normelor de drept material, atunci când fondul a fost cercetat superficial.

Potrivit art. 356 CPC, cererea de declarare a insolvenței se judecă în instanță conform normelor generale din prezentul cod, cu excepțiile și completările stabilite de legislația insolvenței.

Potrivit art. 1 alin. (4) al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, în vigoare din 14 martie 2013, procesul de insolvență se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

În conformitate cu prevederile art. 140 alin. (1) al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, dacă are o creanță față de debitor născută anterior datei deschiderii procedurii, creditorul înaintează în scris creanța, indiferent de tipul ei, printr-o cerere de admitere a creanțelor adresată instanței de judecată care examinează cauza de insolvență a debitorului. Cererile de admitere a creanțelor se consemnează într-un registru, care se păstrează în instanță.

Conform art. 141 alin. (1) și (3) al aceleși legi, cererea de admitere a creanțelor are același regim juridic ca și cererea de chemare în judecată, cu excepțiile stabilite la art.19. La cerere se anexează documentele justificative din care izvorăsc creanțele și actele de constituire de garanții.

Conform art. 142 alin. (1) al al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, creanțele se supun procedurii de verificare, prevăzută de prezenta lege, de către administratorul provizoriu sau administratorul insolvenței, sau de lichidator, cu excepția creanțelor constatate prin titluri executorii necontestate în termenele prevăzute de legi speciale.

Potrivit art. 144 alin. (1), (3), (6), (8) al aceleși legi, debitorul și creditorii pot să formuleze contestații cu privire la creanțele și la drepturile de preferință neadmise

sau trecute integral sau parțial de administratorul insolvenței/lichidator în tabelul definitiv.

Instanța de insolvență soluționează contestațiile în ședință de validare sau în cadrul unei alte ședințe speciale, cu citarea contestatorului, a creditorului care deține creanța contestată, dacă acesta nu este chiar contestatorul, a administratorului insolvenței/lichidatorului și a oricărei alte părți interesate, după caz.

Dacă o creanță este contestată de unul dintre creditori, creditorul a cărui creanță se contestă poate aduce dovezi și își poate exercita alte drepturi pentru a contracara contestațiile. Dacă creanța este întemeiată pe un titlu executoriu sau pe o hotărâre judecătorească, sau pe o hotărâre arbitrală definitivă, sarcina probei contrare aparține contestatarilor.

După expirarea termenului de depunere a contestațiilor prevăzut la alin. (2) și până la încetarea procesului, orice parte interesată poate face contestație împotriva trecerii unei creanțe sau a unui drept de preferință în tabelul creanțelor în cazul descoperirii unui fals sau unei erori esențiale care au determinat admiterea creanței sau a dreptului de preferință, precum și în cazul descoperirii unor titluri hotărâtoare necunoscute până atunci.

În circumstanțele enunțate și în contextul normelor de drept citate supra, Colegiul consideră că, instanța de insolvență, la caz Curtea de Apel Chișinău prematur a conchis că creanța lui Popovici Oleg se bazează pe acte confirmative, și anume că, prin includerea în contractul de investiții în construcții a sintagmei precum că, prețul bunului deja a fost achitat, se denotă transmiterea banilor, iar contestația Vioricăi Mîrza este una neîntemeiată, or materialele cauzei reflectă contrariul.

Astfel, Colegiul consideră că, analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt și de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară și simplă, precisă, conchisă și fermă, să aibă putere de convingere.

Instanța de recurs constată însă, că instanța de insolvență a judecat pricina superficial, fără lămurirea completă și pe bază de dovezi certe a situației de fapt, în coroborare cu normele de drept material aplicabile cazului, iar argumentele invocate de instanța de insolvență că contestația recurentului este neîntemeiată, avînd în vedere că creanța creditorului Popovici Oleg, ulterior preluată de Vutcarău Vasile este confirmată, sunt pripite, nefiind bazate pe careva suport juridic, pe apreciere suficientă a circumstanțelor cauzei, fapt ce vine în contradicție cu normele de drept material și procedural.

La fel, Colegiul menționează că, instanța de insolvență urma să se expună asupra argumentelor recurentului că, la materialele dosarului lipsesc acte justificative care consemnează operațiile economico-financiare și care fac dovada

executării acestor operații, în vederea validării creanței creditorului Popovici Oleg, preluată ulterior de Vutcarău Vasile, deoarece suma solicitată de Popovici Oleg de a fi validată nu este contabilizată prin documente privind activitatea financiar-contabilă (bonuri fiscale, dispoziții de încasare/plată, ordin de plată, etc.) documente întocmite pe formulare cu regim special, care cuprind date cu privire la executarea operațiilor economice și servesc ca bază pentru înregistrarea operațiilor economice financiare respective în contabilitatea întreprinderii, la contul contabil respectiv.

Or, în acest sens, se constată că instanța de insolvență nu a verificat aceste circumstanțe indicate mai sus, care, totodată nu a verificat în ansamblu toate circumstanțele indicate în contestația depusă de Mîrza Viorica, însă, necesită a fi stabilite întru clarificarea tuturor aspectelor importante pentru soluționarea prezentului litigiu.

În aceste condiții este evident că instanța de insolvență, examinând contestația nu a calificat corect din punct de vedere juridic acțiunea cu care a fost investită și nu s-a pronunțat asupra tuturor aspectelor juridice, nu a stabilit cu certitudine momentele importante întru soluționarea justă a litigiului, situație care duce la imposibilitatea instanței de recurs să exercite controlul judiciar asupra soluției date și să verifice temeinicia și legalitatea hotărîrii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege, fapt ce impune casarea acesteia.

Interpretând art. 144 alin. (8) al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, este de înțeles că, o contestație în sensul dezacordului cu trecerea unei creanțe sau a unui drept de preferință în tabelul creanțelor poate fi depusă după expirarea termenului de depunere a contestațiilor prevăzut la alin.(2) și până la încetarea procesului, doar în cazul dacă a fost descoperit un fals sau o eroare esențială, care au determinat admiterea creanței, aspecte care trebuie a fi probate prin probe veridice și pertinente.

La caz, instanța de recurs relevă că, examinând contestația înaintată de Mîrza Viorica, instanța de insolvență nu a verificat și nu s-a expus referitor la temeinicia celor invocate de către contestator, în vederea confirmării sau infirmării erorii esențiale care ar genera depunerea contestațiilor ulterior expirării termenului de depunere a contestațiilor prevăzut la alin. (2) al art. 144 din Legea insolvenței. Or, în situația în care faptul descoperirii unei erori esențiale a fost demonstrat, contestația poate fi calificată ca fiind depusă în temeiul prevederilor art. 144 alin. (8) din Legea insolvenței.

Colegiul notează și faptul că instanța de insolvență, în motivarea încheierii, a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor pricinii, referindu-se în mod general la normele legale cu referire la competența instanței de insolvență privind respingerea contestației, fără a aplica cadrul legislativ care guvernează circumstanțele speței examinate în coroborare cu cele invocate de către părți.

La rejudecarea pricinii, instanța urmează să țină cont de omisiunile indicate în prezenta decizie, să verifice toate circumstanțele ce prezintă importanță pentru soluționarea corectă a litigiului, să aprecieze sub toate aspectele, complet și obiectiv, conform exigențelor art. 130 CPC, probele administrate în dosar și, în dependență de situația stabilită, să adopte o încheiere legală și întemeiată.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că s-a constatat o eroare judiciară care nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a casa încheierea instanței de insolabilitate din 10 aprilie 2017, prin care s-a respins ca neîntemeiată contestației Vioricăi Mîrza și de a restitui pricina spre rejudecare în instanța de insolabilitate.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. b), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de creditorul Mîrza Viorica, prin intermediul reprezentantului, avocatul Enachi Vitalie.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 aprilie 2017, adoptată în cadrul procesului de insolabilitate a Societății cu Răspundere Limitată „Ilimad-Construct”, intentat la cererea introductivă depusă de Societatea pe Acțiuni „Concord-Strășeni”, prin care contestația depusă de Mîrza Viorica asupra creanțelor lui Popovici Oleg (ulterior preluată de Vutcarău Vasile) a fost respinsă, cu restituirea cauzei la rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, ca instanță de insolabilitate, în același complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecător

Valentina Clevadî

judecători

Luiza Gafton

Ala Cobăneanu